

In dit inhoudelijke jaarverslag belichten we een aantal van de bijzonderheden en hoogtepunten van het afgelopen jaar. Het financiële jaarverslag over 2018 zal in de volgende Geo.brief verschijnen.

Netherlands Journal of Geosciences

Het tijdschrift NJG is een gezamenlijke uitgave van KNGMG en TNO - Geologische Dienst Nederland. In het bestuur van de Stichting Netherlands Journal of Geosciences (SNJG) zijn zowel TNO als KNGMG met twee leden vertegenwoordigd; voor KNGMG zijn dat Hemmo Abels en Boris Jansen. In 2018 (v. 97) werden twee reguliere nummers gepubliceerd met elk 3 artikelen. Nummer 3 was een themanummer met vier artikelen over zeespiegelstijging en morfodynamiek in de Waddenzee. In een bijzonder *editorial* in nummer 1 schetste *editor-in-chief* Johan ten Veen de toekomstige ontwikkelingen van NJG. De belangrijkste en meest besproken verandering is ongetwijfeld de overgang per 1 januari 2019 naar *open access* en *online-only*. Het bestuur is groot voorstander van de vrije toegang tot wetenschappelijke kennis en ondersteunt deze beslissing daarom van harte. Een nadeel is dat NJG nu vooral een digitaal tijdschrift gaat worden, hoewel speciale themanummers vooralsnog ook op papier zullen blijven uitkomen. In financiële zin verandert er voor KNGMG overigens weinig; leden die gewend waren NJG op papier te ontvangen betalen vanaf dit jaar 5 euro minder contributie.

Geo.brief

De redactie van de Geo.brief heeft in 2018 acht voortreffelijke nummers in de nieuwe, fraai vormgegeven lay-out verzorgd met artikelen over uiteenlopende onderwerpen als bosbranden op wereldwijde schaal, isotopenanalyses van dinosaurustanden, de nieuwe eilanden in de Markermeer, watermanagement in Rwanda, een expeditie van de *Pelagia* op de Atlantische Oceaan en chemische interacties tussen radionucleïden en de Rupel Klei. En dan beperk ik me geheel tot de artikelen in het eerste nummer! Vaste rubrieken waren het 'Stukje steen' van Timo Nijland en Wim Dubelaar met aandacht voor o.a. Hessische diabaas, busstenen, zwerfstenen in de polder en de ooïden van Rogenstein. Verder werd elk nummer voorzien van een prachtige geofoto van Jeroen Peters. Dankzij de artikelen maar ook door alle verslagen van KNGMG-activiteiten, interviews met prijswinnaars, allerlei aankondigingen en niet te vergeten de rubriek 'van het bestuur' is en blijft de Geo.brief een onmisbare bouwsteen van onze vereniging. Het bestuur is trots op de Geo.brief en wil redactie, vormgever, drukker en uiteraard auteurs graag hartelijk bedanken voor hun werk.

Website en online-archief

Ook in 2018 hebben we volop geprofiteerd van onze nieuwe website met de daaraan gekoppelde digitale nieuwsbrief. Met website en nieuwsbrief zijn we veel beter in staat om aankondigingen, nieuwsberichten, verslagen en foto's onder de leden te verspreiden. Wenche Asyee heeft de website voortdurend voorzien van nieuwsberichten en artikelen. Het online-archief met oude uitgaven van

Geologie en Mijnbouw is in 2018 geheel gecompleteerd met alle uitgaven van 1923 – 1931 (Mijnwezen), 1931 – 1961 en 1961 - 2004 (twee verschillend genummerde reeksen van Geologie en Mijnbouw). In feite is Geologie en Mijnbouw hiermee ook een *open acces* tijdschrift geworden. Jan Schreurs werkt overigens nog door aan het digitaliseren van een aantal groot-formaat bijlagen (kaarten en profielen) en de Verhandelingen.

Groningen symposium

Op donderdag 1 februari vond bij de TU Delft een zeer geslaagd symposium over de wetenschap van het Groningen Gasveld plaats, georganiseerd door het KNGMG, PGK, SPE Nederland en de afdeling olie en gastechnologie van het KIVI. Met maar liefst 300 aanmeldingen was het symposium volgeboekt. Dankzij de vele sprekers en de paneldiscussie werd het een levendige bijeenkomst. De middagsessie trok een breed publiek waaronder studenten, aardwetenschappers met lange ervaring in de industrie, ambtenaren en overige belangstellenden. De paneldiscussie met Karin van Thienen-Visser, Berend Scheffers, Ipo Ritsema en Manuel Sinbutin begon rustig maar mondde uit in een stevige discussie die nog tijdens de afsluitende borrel doorging.

Staringlezing

Op woensdag 5 oktober, exact op de honderd-en-tiende geboortedag van Staring, gaf Michiel van der Meulen, hoofd Kartering van TNO – Geologische Dienst Nederland, een voortreffelijk verzorgde Staringlezing over 100 jaar geologische kartering in Nederland. KNGMG was daarbij te gast op het symposium *100 jaar Geologie in Kaart* bij TNO in Utrecht waar o.a. de nieuwe geologische overzichtskaart van Nederland werd onthuld, een gebeurtenis die gemiddeld maar één keer per 20 of 30 jaar plaatsvindt. In Geo.brief 7 staan uitgebreide interviews met Michiel en zes van de betrokkenen uit het team dat de nieuwe kaart tot stand bracht.

Jelgersmaprijs

De Jelgersmaprijs voor de beste Nederlandse aardwetenschappelijke bachelorscriptie 2016-2017 is gewonnen door Falco van Bakel van de Vrije Universiteit Amsterdam voor zijn uitstekende scriptie “Climate reconstruction of Southern France based on a speleothem from Montagne Noire”. De prijs werd op 16 maart tijdens het Nederlands Aardwetenschappelijk Congres (NAC) uitgereikt. Tijdens het congres heeft Falco zijn werk als poster gepresenteerd. KNGMG dankt de expertjury voor het beoordelen van de uit een zeer gevarieerd aardwetenschappelijk speelveld afkomstige scripties.

Escherprijs

De B.G. Escherprijs 2017 werd eveneens op het NAC uitgereikt aan Laura Coumou (Universiteit Utrecht) voor de door de jury als de beste beoordeelde afstudeerscriptie in de (toegepaste) aardwetenschappen: 'Relating Land Subsidence to Land Use through Machine Learning using Remote-Sensing Derived Data – A case study in the Mekong Delta, Vietnam'. Een interview met Laura verscheen in Geo.brief 4. Daarnaast ontving Md. Ashrafuzzaman (Universiteit Twente) een eervolle vermelding voor zijn scriptie met de titel 'Surface Topography Effects On Seismic Ground Motion And Correlation With Building Damages During The 2015 Mw 7.8 Nepal Earthquake'. Het bestuur is de jury, die al vele jaren wordt geleid door Johan Weijers, zeer erkentelijk.

Van Waterschoot van der Gracht Penning

In 2018 zijn geen voordrachten gedaan voor de Van Waterschoot van der Grachtpenning. Het is vanaf heden tot 1 juli weer mogelijk om voordrachten in te dienen – zie daarvoor de oproep elders in dit nummer.

Kringendag

De Kringendag 2018 vond plaats op de Vrije Universiteit van Amsterdam. Het thema was Planetaire Geologie en de rode draad gedurende acht presentaties was de planeet Mars, al kwamen Mercurius, de manen van Saturnus en diverse asteroïden ook aan bod. De bijeenkomst was goed bezocht met ruim 50 deelnemers van de diverse kringen, studenten en leden van het KNGMG. Ook waren er tijdens de pauze posters te zien over planetair geologische onderzoeken uitgevoerd op de VU in samenwerking met NWO. De lunch en de afsluitende borrel waren goed verzorgd. Tijdens de pauzes was er ruim de tijd om met elkaar in gesprek te gaan en contacten te leggen met leden van de verschillende kringen.

Accreditatie

Aardwetenschappers in Nederland kunnen via het KNGMG een accreditatie als professioneel geoloog (EurGeol) verkrijgen bij de European Federation of Geologists (EFG). Het gaat om aardwetenschappers met werkervaring, die zich committeren aan een beroepscode en actief hun kennis op peil houden. In totaal zijn nu 18 KNGMG leden geaccrediteerd.

NAC 2018 – Nederlands Aardwetenschappelijk Congres

Op 15 en 16 maart 2018 werd mede namens KNGMG en NWO voor de 14e keer het Nederlands Aardwetenschappelijk Congres georganiseerd. Het congres, gericht op alle vakgebieden binnen de aardwetenschappen, gaf ruime gelegenheid voor interdisciplinaire discussie en de mogelijkheid voor vooral jonge wetenschappers om hun onderzoeksresultaten te presenteren. Op 16 maart werden in een

plenaire sessie de bovengenoemde Jelgersma- en Escherprijzen uitgereikt. Daarnaast reikte de redactie van het NJG een prijs uit voor het beste NJG-artikel met als eerste auteur een jonge en veelbelovende wetenschapper. De winnaar was Ginny Bijnaar voor haar artikel “The kyanite quartzite of Bosland (Suriname): evidence for a Precambrian metamorphosed alteration system” met Manfred van Bergen en Theo Wong als co-auteurs. Tot slot ontving de Utrechtse hydroloog Niko Wanders de NWO Vening Meinesz prijs voor aardwetenschappers (zie Geo.brief 3).

EFG projecten

KNGMG is samen met andere bij de EFG aangesloten Europese beroepsorganisaties als *third party* bij een viertal EU-projecten betrokken. De coördinatie van de projecten ligt in handen van de EFG. De projecten zijn: INTRAW, gericht op internationale samenwerking op het gebied van grondstoffen, KINDRA, waarin de in Europa aanwezige kennis over hydrogeologie wordt geïnventariseerd, CHPM2030, gericht op het ontwikkelen van innovatieve technologie voor de gelijktijdige winning van warmte-energie en metalen, en UNEXMIN, waarin een vernieuwend mijneninspectiesysteem met behulp van robots ontwikkeld wordt waarmee ondergelopen mijnen in kaart gebracht kunnen worden (zie ook het artikel in Geo.brief 3). De eerste twee projecten, INTRAW en KINDRA, zijn inmiddels afgerond; in 2019 volgen ook de twee anderen.

AVG

Begin 2018 hebben we veel aandacht besteed aan de consequenties van de nieuwe wet op de privacy, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit heeft o.a. geresulteerd in een nieuwe privacyverklaring en in verbeterde procedures over het gebruiken en beveiligen van de persoonsgegevens van onze leden. Op de jaarvergadering en in de ‘van het bestuur’ van Geo.brief 3 zijn we op deze en andere maatregelen uitgebreid ingegaan.

Financiën

Het financieel boekjaar 2018 is afgesloten met een positief saldo van circa € 1650,-. Dit positieve resultaat komt mede door de opbrengst van het succesvolle Groningen symposium en lagere kosten voor activiteiten. De grootste uitgaven zijn die voor de Geo.brief, op afstand gevolgd door NJG en de administratiekosten. Ook voor het boekjaar 2019 is een begroting opgesteld die in een batig saldo resulteert. Verder wordt er strenger toegezien op wanbetalers: na twee jaar niet betalen van de contributie en het negeren van de bijbehorende aanmaningen wordt het lidmaatschap beëindigd. In 2018 hebben we van 9 leden om deze reden het lidmaatschap moeten stopzetten.

Het KNGMG dankt Shell en TNO voor het sponsoren van resp. de Escherprijs en de Jelgersmaprijs en dankt de begunstigers, EBN, NAM, TNO, Total E&P Nederland en Wintershall voor hun bijdragen. Verder

bedanken we TNO voor het beschikbaar stellen van werktijd voor de hoofdredacteur van de Geo.brief en voor de secretaris van het hoofdbestuur, en EBN en TNO voor vergaderruimte. VU Amsterdam wordt bedankt voor de organisatie rondom de Kringendag en TNO voor de combinatie van Staringlezing en het eeuwfeest 100 jaar kartering. Tot slot zijn we NWO zeer erkentelijk voor de jaarlijkse bijdrage aan de Geo.brief.

Samenstelling van het hoofdbestuur

In 2018 hebben we afscheid genomen van twee bestuursleden: Hemmo Abels en Marten ter Borgh. Femke Vossepoel (TU Delft) en Harm Jan Pierik (UU) zijn als nieuwe bestuursleden toegetreden. Om persoonlijke redenen zal Harm Jan echter op de komende jaarvergadering zijn bestuurstaken weer neerleggen. Op dezelfde vergadering zullen we Kay Koster (TNO) als nieuw bestuurslid voorstellen.

Secretariaat

Els Ufkes verzorgt de ledenadministratie. Zij heeft de financiële administratie overgedragen aan de penningmeester. Ons postadres blijft bij TNO, afdeling Geomodelling in Utrecht en het archief is ondergebracht in het Science Centre in Delft.

Ledenbestand

Het totaal aantal leden per 31 december 2018 bedroeg 756. Vergeleken met de stand van 2017 (781) is er een daling van 25 leden. Vorig jaar zijn 4 van onze leden overleden. Een 44-tal leden heeft in 2018 om uiteenlopende redenen opgezegd en we hebben 23 nieuwe leden mogen verwelkomen.

Jan Stafleu, secretaris